

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap.

Az előfizetési pénzek s a lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egyesületi könyvnyomda, 3. korona-utca, 18 sz. a.) intézendők. Bérmentetlen levelek el nem fogadottnak.

Előfizetési ár:

évi 20 frt., félévi 10 frt., negyedévi 5 frt.

Beiktatási díj: 6-hasábos petit-sor 5 kr., helyegdíj mindenbeiktatásért 30 kr.

A „nyilt-tér“-ben 4-hasábos petit-sor 20 kr.

Rendkívüli előfizetés

„FÜGGETLEN LAPOK“ következő folyamára.

Február—martius 2 óra . . . 3 ft. 40 kr.
Február—aprilisi ¼ évre . . . 5 — —
Február—juniusi 5 óra . . . 8 — 40 —

A „Függ. Lapok“ kiadó-hivatala.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Pest, febr. 19.

A sajnálkozásunkra élesebb alakban induló journalistikai harcz mellőzhetlenné teszi, hogy elveink s magunk tartása tekintetében sürűbben felszólaljunk.

Önézetünk felment minden mentegődés szükségétől, de a keletkezett harcz végkimenetelét csak Isten látja előre és mi ha lecsendesíteni nem bírjuk, legalább önmagunk iránti kötelesség elhárítani magunkról a felelőséget.

Midőn a kultuszminiszter b. Eötvös önmaga kezdeményezése és a fmlt. hercegprímás válaszbéli készsége folytán a magyar kath. egyház autonómiájának kérdése napirendre jött, s mindenkinek látni kellett, hogy a létező kath. lapok a multbani maguktartása miatt a szükséges elemek csatlakozását lehetlenné teszik, természetes lön a gondolat, egy új kath. közlöny megindítását megkíséríteni.

Ezreze erőnk elégtelenségét, mintán a kivitelre illetékes helyről felbátorítást nyertünk, első gondunk vala megszerezni a szükséges szellemi erőket, melyeknek szövetségében remélhetünk e nagy czél felé haladhatni.

Első teendőnk vala egy comité alakítására hatni, mely e lapok szellemi vezetésében irányadó legyen, hogy így tekintélyes kath. férfiak nézeteiben leljük fel a szükséges szellemi támogatást.

A comité vegyes egyházi és világi elemekből megalakult, s e lapok felelős szerkesztője még azonfelül ezen alakult comité több tagjainak közvetlen befolyása alá helyezte a lap szellemi vezetését.

Ilyféle intézkedés a lap körül nemcsak megfelelt óhajításainak, de a csatlakozók részéről követelt s a körülmények által parancsolt, ma pedig már állásunk által igazolt intézkedés volt.

Azon világi tekintélyes férfiak nyilatkozatot is küldöttek a magyar papság fejéhez, hgyprimás ö fmltgához, sőt jóval a lap megindítása előtt, a kidolgozott programm eleve a három magyar érsek ö fmltgaikkal közöltetett és véleményük a comité által kikéretett.

Nemcsak az egyház körül, de a politikában követendő szabadelvű irány szabatosan megjeleltették, a magyar kath. egyház szervezésére nézve az 1848-ki püspöki kar „Emlékirata“ tétetett alapul a lap működésére nézve.

Nem tétetvén semmi tekintetben észrevétel vagy kifogás a közölt alapok ellen, ezen alapokon történt a lap szellemi működésére a világi túlnyomó számban közreműködőkkel a szövetkezés s így indult a lap meg.

Azon világiak ugyanis, kiknek közreműködése s csatlakozása nélkül nem hittünk a lapnak jövőt ígérhetni, elengedhetlen föltétlenül tüzték ki a következőket:

hogy a programm szabatosan mondassék ki, mind politikában, mind egyházi ügyekben s kivált ez utolsóban részletesen alapítassék meg, s az legyen minden körülmények közt mértékadó.

Hogy mivel ök egyházi vitákba bocsátkozni, sem papi conflictusokba keveredni nem akarnak, a program, mely a comitéban megállapított, annak elnöke által, ki maga is főpap, közöltessék a magyar egyház három Érsekével s véleményük kéressék ki, mert ök ellenkező esetre, ha előre láthatólag conflictusok várhatók, s nem látják elveiket a magyar egyház fejével kombinálhatóknak, nem szándékoznak bele elegyedni, végre

hogy elfogadtatván a program, azon programm elveinek körén belül szabad mozgás biztositassék s e tekintetben nehogy később a felelős szerkesztőt, mint papot bármely oldalról jöhető nyomás azon kedvetlen helyzetbe juttassa, miszerint papi fennálló kötelmei, vagy a nagy közönség iránti fogalma közt kellesen választania, a comité két világi tagja a lap vezetésébe egyenlő jogosultsággal lépjen be.

Mindez ekkint írásilag hozatott rendbe s beláthatja mindenki, hogy lapunk kellő

gonddal s minden oldalra terjedő óvatossággal körül sánczoltatott, s a felelős szerkesztő sokkal inkább belátta a szigoruan körvonalozott feltételek mellett csatlakozó világiak kívánatainak méltányosságát, hogy sem készséggel ne járult volna e feltételek elfogadásához.

Ezekben itélheti meg a t. közönség ama vádak valódiságát, melyek épen a felelős szerkesztő személyére szórtak, s a lap lapkiadását, szomorú dicsőség hajhászat, utolsó kártya sat. ezimek alatt.

Kezdet és kivitel a szent ügyhöz méltó gonddal és óvatossággal rendezve lön, elv és irány szabatosan megállapítva, s a megtartás minden eventualitások közt a közönség irányában a közreműködők egyéni gyarlósága ellen is garantirozva.

Hogy eljárásunk eleitől maig mélyen átgondolt, s teljesen correct volt, bárki itéletére bizzuk.

Ma már az mondatik a kath. lapok részéről, hogy lapunk szelleme minden egyébb, csak nem k a t h o l i k u s, „az egyháznak szerveztét s alkotmányát isteni alapítója megadta, pereljenek ezzel lapjaink, miért nem kért tanácsot tőlünk.“

Tán főpaprak más hangon illenek beszélni „isteni alapítónkról“ s azt jól tudja s tudnia kell minden papnak, miszerint szent vallásunk, de nem egyházunk vagy is egyházrendszerünk alapítója volt isteni. Ez utolsó teljesen emberi mű.

Mi ellenkezőleg teljes joggal mondhatjuk ellenfeleinknek: tessék perelni az 1848-ki püspöki karral, ha csak kimutatni nem bírják, hogy mi bár hajszálnyit eltérünk az általuk kijelelt alapoktól.

Ily átgondolt óvatossággal vetvén meg szellemi alapját lapunknak, mi határozottan és ingatlanul haladunk programunk által kitűzött utunkon s hitessék el magunkkal elleneseink, hogy míg lapunk fennáll, addig annak irányától semmi befolyás, semmi nyomás el nem terithet, mert akkint van az megalapítva, hogy egyes ember helyzetétől, akaratától, sőt befolyásáról nem függ.

Lapunkat beállithatjuk, egyes tagja viszzaláphet, e szabadsága fenn van tartva, de azt nem teheti senki, hogy a lap kitűzött irányát más tájak felé terelje, s a közönség iránti fogalmát megszegje.

Mi sajnáljuk a nem általunk keltett

fergeteget. De egyházunk iránti kötelességnek tartjuk kiszéledítve — ismételjük e szót — néhányat közölni, és pedig az ország legkülönbözőbb vidékeiről, hogy utal-hassunk a hangulatra, mely méltánylásra vár, és figyelem nélkül nem hagyható.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

Pest, febr. 19.

Midőn mi a delegatióalis rendszer lehető fejlődéséről s természetes átalakulásáról szólni akarunk, szükséges a létező állapotok részletesebb elemzésébe bocsátkozni.

A dolgok természetéből folyólag, mert az életkényszerűség sodor feltartóztatlanul bennünket, a had és pénzügyi közösségének szükségkép át kell alakulni.

Törvényeink azon pontig vitték eddigéle a fejlődést, hogy a katonaság tagjai kivéve a szorosan hadi szolgálatra vonatkozókat, polgári viszonyai, jogai és kötelezettségei felett a polgári törvényeknek alá vannak vetve.

Lehetséges-e ezen törvény megtartása idegen katonaság irányában. Atalában lehetséges-e a fennálló alkotmányosság mellett, hogy idegen, érdekeinket nem ismerő, más szellemtől áthatott katonaság tanyázzék az országban? Végre pedig lehetséges-e, a mostani védrendszert csak pár évig is a népek végkimerülése nélkül fenntartani? még pedig másutt is ugy, mint nálunk.

Ha egyszer a magyar katonaság az országba áthelyezve lesz vagy épen a dolgok fejlődéséből kimaradhatlanul a honvédelmi rendszer behozatik, midőn csak a vezénylet, vezérlés és belső szervezet tartatott fenn közsnek, a katonaságnak országunkban elhelyezése, élelmezése, kiegészítés s ujonczozás sat. az ország kormányának van fenntartva s a honvédelmi miniszter szakmájába tartozó, nem látjuk be mi dolga volna a közös hadügyminiszternek a magyar katonasággal.

A vezérlés és vezényletről ö fge mint főhadúr rendelkezik de az országban lévő katonaság elhelyezése, élelmezése, kicsere-lése, hazabocsátása sat. a magyar miniszter rendelkezése alá tartozván megfér-e, hogy két miniszter rendelkezék?

TÁRCZA.

Dante
ISTENI KOMÉDIÁJA.

A POKOL.

Második Ének.

II.

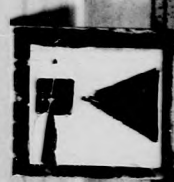
67. Indulj hát s valamit birsz szód fönnkelt ere-jével,
S a mit mesterileg meg tudsz mentésigire tenni,
Tedd meg, mert keresett vizgaszom csakis így lelem én fel.
70. Tudd te: Beatrice, a ki készlet elébe ki-menni;
Oly helyről jövk, a hova ismét vissza óhajtok;
És szeretet kegye lön, mely készlet jöni, be-szólni.
73. Majd hamidőn a kegyelt úr látására jutandok,
Sok szépet fogok én önéki beszélni rólad.
Itt elhallgata s én fogtam fonalat fel a szónak:
76. Oh te erénydús hölgy, egyedül fűnségbeli voltod
Teazi az embereket tul mindazokon, mik az égnek
Vannak alatta, a mely csak szűkebb körbe fo-roghat;
79. Annyi öröm lep meg, vévén e bizalmi ígékot,
Hogy ha betöltöttem vón már is, az ebbeli készség
Késő volna. — Nem is szükség, hogy fejts ki te többet.

76. Oh boldogító isteni tan, csak általad emelkedhetik az emberi-nem tul mindazokon, mik a hold-ég alatt vannak.

82. Mondjad azonban okát, honnan lehet annyi merészség
Benedd, hogy lesietsz e középső pontra amon-nan —
A tágos körből, hova térni szivedben a vágy ég? —
85. Minthogy a belsöket te óhajtod tudni sováran,
Megmondom röviden, — hangzék hozzám fele-letje —
S mért hogy nem remegek, járván ez alanti vi-lágban:
88. Olynemű dolgoktól kell csak félnünk, a me-lyekbe
Van hatalom, mely bir minektink árthatmat okozni;
Másoktól soha sem, mi se levén rémes ezekben.
91. Isteni kegyből ugy vagyok én alkotva, hogy a ti
Kinjaitoknak nem lehet én rám semmi hatása,
És eme tüzlángok sem képesek énnemek ártni.
94. Egy kegyeletdús hölgy, a kinek van mennybe lakása,
Annyira szánja azon gátlást, a melyhez utallak,
Hogy törvényszigurat szegi meg, mely fönn va-gyon adva.
97. Lucia lön, a kit elválaszta kívánata annak,
Mondva: Kegyelmed most szükségeli a te se-gélyed,
88. E középső pont, Dante szerint, a pokol s így a lim-bus is, melyben a beszélő Virgil van.
93. A pokoli lángok, — melyek itt a limbusiak hó isten-látási vágyaira vonatkoznak.
94. Három hölgyről van szó. Az első nincs meg nevezve máskép, mint Donna gentile, ki alatt a megelőző isteni irgalmasság — grátia praeveniens — és mint ennek jelképe Mária értetik.
96. Ezen irgalom töri meg az igazság szigorát, hogy se-gélyt nyújtson az eltévedett és akadályozottaknak.
- 97—100 Lucia — a megvilágosító kegyelem — grátia

100. S Lucia, a ki akármely zordnak is ellene gerjed
Fölkele és tüstént hozzám lebegett ama helyre,
A melyen tulve valék én Rachel — az öskori mellett,
103. Sszóla: Beatrice, ki vagy Isten igaz sze-retettje,
Annak vinni segélyt mért késelel még, a ki téged Annyira kedvel, hogy temiattad népe feledve?
106. Hát nem hallod a szivreható könyvezési ke-servet?
Hát a halált, melylyel kiltzdik, nem látod-e szin-tén —
Oly rohamon, melylyel tenger zaja sem dicse-kekedhet?
109. Ám nem is élt ember sebesebb a földterít-letjén,
A ki keresve javát, fut, hogy kárát kikertlje,
Mintsem voltam ezen szöknak hallása után én;
112. S hagyva a boldogság székét, szállottam e helyre,
Bátran bizva magam nemeseu hangzásu sza-vadra,
Mely magasit téged s valakik hallgattanak erre!
115. A miután hozzám ezeket fejette ki hangja,
Tündöklő szemeit könyvezés közt vette le rólam,
Melylyel sürgete még inkább ügyekezni utamra.
118. Így, mint ö akará, jöttem hozzád el azonban
S mentélek meg azon vadtól, a mely álla előtted,
Hogy ne mehetnél a szép hegy magasára leg-ottan.
- illuminans — minden kegyetlenségnek ellenzöje, — és Beatrice az együtt működő, bevégző kegyelem, g. — concomitans, sanctificans.
105. Portinari Beatrice szerelme ösztönözte Dan-tét tanulmányaira, lelkesítette az érényre és hevítette a költészetre. Így hagyta el a néptömeget miatta.
108. A szenvedélyek rohamos folyama az, mely nem a

- A kit azért neked én védoltalmadba ajánlok.
121. Hát mi ez, és mire még a függő késelekedésed?
És a csüggedelem mért fogja be lelked egészen?
Mért nincs benned elég bátorság és szabad érzet?
124. Ép, miután három hölgy fordít gondot az ég-ben
Rád, áldotti azon szent udvarnak valahányan
És szavamat szintén, mely sok jót biztosít, ér-ted?
127. Melyre miként a virágszirmok, melyek éjjeli fagyban
Zárva konyulnak alá, de ha a nap jö; derít-letjén
Ujra fölélednek s kelyhük nyitják tude szálon:
130. Ugy föltüdt lelkem bágyadtság érzete szintén,
És oly erő szállott megújítólag kebelemben,
Hogy szabad érzetem öntudatában mondani kez-dém:
133. Mily kegyeletdus ö, a ki részesit ennyi se-gélybe!
És te nemes lélek, ki siettél hinni azonnal
Mindez igaz szöknak, melyeket teveled kegye-közle, —
136. A szivem annyira átváltoztattad szavaiddal,
Vágyait ébresztvén laukadtságból ezen utra,
Hogy megtértem előbb vett szándékomra azok-kal.
139. Föl hát, a miután egyesült kettönk akarataja:
Úr, vezető mester te levén mindenben előttem.
Így szóltam neki és ö kész vala rögtön is arra.
142. Ezzel az erdei út ösmély vonalába beléptem.
B. Gy.
- tengerbe, de pokolba foly. Politikailag: a polgári egye-netlenségégek viharzása.
120. Hogy ne találhasd fel a létét és vizgasztalást.

A hadügyminiszter és hadvezérlés Angliában is meg van osztva, s egészen különböző s elkülönült körben működnek.

Ha már most a magyar honvédelmi miniszter a neki törvényesen kiszabott körben intézkedik, mi teendője marad a magyar hadsereg körül a bécsi közös miniszternek?

Az megtörténhetik, hogy a birodalom érdekében szükséges a magyar katonaság részének a magyar korona országain kívül szolgálatot tenni, valamint viszont adandó alkalommal ha az ország biztonsága megkívánja, hogy a Lajthántúli katonaság része a magyar korona területén használtassék, mi természetesen rendkívüli esetekben fordul elő, ekkor úgy vétethetik a sereg ezen része, mint mikor had idején a katonaság összpontosított zöme a birodalom egyik vagy másik pontján létezik, azon miniszterium, melynek területén van, gondoskodik élemezéséről s elhelyezéséről — a többi a fővezérlés dolga.

Ennek szükségképp oda kell fejlődni, hogy a birodalom mindkét részére a contingens, valamint a költség meg leendő határozva, de ha a contingens meg leendő határozva, a sereg alkalmazásáról a fővezérlés, elhelyezéséről s élemezéséről az országos kormányok intézkednek, mi marad a delegáció számára?

S ha az állapot fonákja, a helyzet anomáliája a gyakorlatban kimutatja magát, fognak-e ahhoz az országos törvényhozások ragaszkodni?

S ha a katonaság ügyei a törvénytábla végére behelyeztetnek a hadsereg alkalmazását kivéve a többi összes intézkedések az országos miniszter kezébe esnek, az utjonczozás, élemezés, és elhelyezés ezek körül eljárás nem esik a delegáció előtti felelősség körébe.

Ezekben csak azt akartuk kimutatni, hogy miután kézzelfogható dolog, miszerint ez időben alig van égetőbb kérdés, mert a birodalom finanziaális kibontakozása, a közjólét lehető emelkedése, s ezer érdek sürgeti, nincs tehát égetőbb kérdés, mint a hadsereg átalakítása, ez ismét a tengely, mely körül a közösségi viszonyok kényszerileg nagy módosításokat fognak követelni, és természetesen szűkebbé válik a kör a delegáció számára.

És ez természetes, a közösség alapja a közös védelem kötelezettsége és jótéteménye, ez pedig a hadseregen nyugszik, ha a hadsereg szervezete más alakot nyer, az csak nemzeti irányban fejlődhetik, s minél inkább halad ez irányban, annál inkább szorult össze a kezelés közössége s ez által a delegáció köre is.

Közgazdasági Statistika.

Az angol gyapot és gyapju árak kivétel az év első tizenegy havában az utolsó három év alatt következő eredményi mutat:

	1867	1866
gyapot árúkból:	83,985,742	102,194,882
gyapju	3,146,958	4,808,000
harisnya félekből	48,540,896	70,520,607
szőnyegek	3,533,117	4,333,515
shawlokból	110,546	132,389

	1865
gyapot árúkból:	99,341,089
gyapju	2,868,416
harisnya félekből	75,443,941
szőnyegek	1,830,949
shawlokból	98,109

A komlótermés eredménye Európában (Oroszország kivételével) 800,000 mázsára rug; ebből szolgált Bajorország 260,000 m. Csehország s az ausztriai birodalom 180,000 m., Baden 45,000. Württemberg 60,000. Elsass, Lotharingia és Burgund 80,000. Belgium 75,000. Posen-porosz tartomány 60,000. Altmark és Braunschweig 25,000. Hessen, és rajnai vidék, Nassau és Szászország 15,000. Az európai continensen kívül még Angolország is nagy komlótermelő-ország, mely egyéb években 600,000 mázsát is termel; a múlt évbéli termés azonban csak 200,000—225,000 mázsát tesz.

Az oroszországi vasutak mindinkább nagyobb hálózatba terjednek; a múlt év november 5-én nyitott meg a Moskva-Tula-i pálya, mely pálya a Krimba vezető vasutnak éjszaki részét képezi. Ez év nyarán a Tula-Orel-Kurski pálya is át fog adni a közforgalomnak, úgy, hogy ekkor a pálya 45 merföldnyi hosszú leendő. Még csak néhány indóháznak építése akadályozza a pályának közhasználatát; e pályán egyébiránt Sándor cár, ki a Krimból való visszatérése alkalmával e pályát használta, még a múlt 1867-iki évben Oroszország éjszaki részét ellátta a szükséges gabnaszállítványokkal. Egyébiránt úgy látszik, hogy a földmunkálatokat az idő viszonyainak akarják előbb kitenni, hogy egy a személyi forgalom tekintetében utóbb mi veszélytől se kelljen tartani.

A Ode ssá ba érkezett vitorlás hajók száma 1867-ben 1050, a gőzösi 329 s így a hajók összes száma 1379 volt; lobogó szerint a hajók eloszlása: és pedig a vitorlás hajók olasz 312, osztrák 161, orosz 123, angol 108; — gőzhajóknál: orosz 118, osztrák 97, angol 80, és belga 12; — a kisebb számunkat természetesen ide nem értve.

Az ausztriai vaspályák igazgatósága az év augusztus havában az olasz és a varsói vaspályák társaságokkal Flórencz vagy Rómában a nemzetközi forgalom szabályozása tárgyában értekezletet fognak tartani.

Az Amerikába vándoroltak száma (kik nagyobb részt a Newyorki kikötőbe szálltak le) 1867-ben 241,857 egynyre rug; a nemzetiségek szerint volt:

német	115,829
írland	69,955
angolországi	33,599
skóthoni	6,767
walesi	127
franciaországi	3,220
schweiczi	3,989
svédországi	4,884
hollandi	1,998
és egyéb nemzetiségű	1,486

Különb az utolsó tíz év alatt a Newyorkba vándoroltak száma következő volt:

Év	1857-ben	1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867
német	182,753	78,859	79,858	107,802	67,284	76,700	155,233	185,208	200,009	233,717	214,854
köztük	86,859	31,874	27,858	37,946	27,218	27,172	38,263	53,929	83,894	—	115,829

Levellezések.

Pestmegye, febr. 8.

Nyilatkozat. Egy régi klasszikus szerint: „az erősek küzdelme az, melyre az istenek a legnagyobb kedvteliséggel tekintenek.“ — Ma, midőn a sulyos kard helyett a toll lett a diadal, és dicsőség-szerzés esz-köze, — midőn nem a véres hullák, és csont-halmok magaslatra, hanem a szellem és eszmék szárnyai által törnek a népek fel felé: a régiekre mondott dicséret azok öröksége lett, kik százak és ezrektől környezve, szavat adnak a szívük gyapjai és elmék gondolatának. — Ezek harezta, midőn szabad meggyőződésüket követve, szemközt állanak egymással, a szelidség Istenének testvérével, s a művelt népek öröm-hozannájával találkoznak.

De nem ügyszó — nemes fegyver illik! Azon viták, melyek a közelebbi napokban e lapok levelezői, és az Idők Tanuja közt oly sajnálatos módon folytak, s azon buzgó részvét, melylyel a „Függ. Lapok“, mint eszméink bátor előharczósa iránt viseltetünk, azon kérelmünk, és óhajunk nyilvánítására nyujtanak alkalmat, hogy felkerjük a Függ. Lapokat s levelezőit, zárják be e vitát, és az Idők Tanuját nem követve azon ténen, melyen ő ugy is utólréhetlen: a lapunk irmodora, és vitáiban is mindig méltó legyen multjához s a nemes célhoz, mely felé üdvözetünk s naponta nagyobb mérvben nyilvánulandó részvétünkről kísérvé tér.

Az „Idők Tanuját“ szinte kérjük, hogy óvakodjék az alrendű papságnak bármely tagját többé oly durva szavakkal illetni, minőkkel e lapok szerkesztőjét jónak látta elhalmozni. — Ezt legalább megérdemli azon osztály, melynek érdekében nem ejtett még egy jóakaratu szót, s melynek köszönheti — hogy él.

Tizenöt alrendű pap.*)

Székes-Fehérvár, február 18.

Midőn a „Független Lapok“ a múlt év utolsó negyedében nagyszerű hivatásuknak nemcsak sejtelmével, hanem, mint hinni szeretem, tiszta tudatával megindultak, midőn utjukon — a mély valóságos érzelmek, a helyesen felfogott kath. érdekek és szinte hazafiság által kijelölt utjukon minden kihívást, minden civildíjat viszketeget szorgosan kerülve, nyugodt méltósággal tovább és tovább haladtak: azon édes reménységnek kezdém magamat átengedni, hogy egyháznak bajainak orvoslása, az elutasíthatatlan józan reformok valószínűsítése, autonómiánk a „Független Lapok“ értelmében való kivívása és biztosítása e lapok tapintatos köz-

*) Azon gyanúsítások ellenében, miszerint leveleink tán itt készülnék, fel vagyunk hatalmazva, — átadni, ha kell, a közönségnek. Ezen gyanúsítások ellenében többen kijelentették, hogy erre mindenkorra felhatalmaznak, sőt alábbi fehérvári levelünk tiszt. írója e miatt egyenesen kívánta neve kiírását. Szerk.

reműködésével minden nagyobb surlódás vagy épen összeállítás nélkül sikerülni fog.

Reméltem és remélek még most is, habár a béke ideálja, mely után remegő kezekkel nyulok, mindig távolabb, mindig homályosabb alakban tűnik is föl előttem, remélek habár látom is, miszerint a „Független Lapok“ is kezdik érezni Jób ama mondatának igazságát: „Vitézkedés az ember élete a földön.“ Az igaz törekvés soha sem nélkülözi az eszményképeket, a meg nem romlott képzelet mindig idealokkal kíván ölelkezni. De hiában, bármily forrón ölelje is át lelkünk a tökély képeit: a rideg valóság annyira akadályt gördít előnkbe; oly kíméletlenül rombolja szét képzeletünk teremtményeit, hogy az eszmények valószínűsítését ezéző buzgó törekvésünkben utóvégre is lehangolva kénytelenek vagyunk koszosz költönkkel felkiáltani:

„Hü szándék, vesztett erő
Ily küzdelemre szállni,
Megaradt nemes lelkek
Sziklába vert hullámai.“

E reflexiók után, melyekre egy részről az „Idők Tanujának“ a püspöki munkálat kérdésében a „Független Lapok“ ellen intézett támadásai, más részről az utóbbi lapokban megjelent s az elsőnek kihívásait visszautasító élesebb hangu, hevesebb modoru vidéki levelek indítottak, — engedje meg t. szerkesztő ur, hogy e nagy fontosságu ügyről, melyhez már meggyünköl is többen hozzá szölk, mely a lapis offensiois-t képezi, s a melyből, ha nem vigyázunk, még petra scandali is lehet, — becses lapjában egy-két gondolatot én is közölhessem.

Ön a „Független Lapok“ előfizetési felhívásában e lapokat azoknak ajánlja „kik egy szabad kath. egyházat és magyar szellemben a mai politikai és közműveltségi viszonyoknak megfelelő alapon rendezni és az elutasíthatatlan egyházi reformokat a szakadás veszélyének kiküldésével keresztül vinni akarják.“

Egész kézséggel aláírom, s velem, ugy hiszem e hazának minden hű fia, az anyaszentegyháznak minden igaz híve aláírja e programot; mert ennek valószínűsítése által kettős kötelezettséget fogunk le-róni, egyháznak és hazának iránti kötelezettségünket.

Ebben, ugy hiszem, mindnyájan megegyezünk, eddig mindnyájan egy uton járunk; mert azt, hogy egyháznaknak külszervezetében sok hiány van; hogy a mostani közműveltségi, különösen pedig politikai viszonyok között a kormány specialis gyámkodására, mely vallásunknak eddig is inkább kárára, mint hasznára volt, nem számolhatunk, azt senki, tán még az „Idők Tanuja“ sem vonja kétségbe. Sőt még tovább is karöltve járunk, abban sem térünk el egymástól, hogy a gyógyyszer, mely bajainkat megorvosolná, az autonómia.

Hic Rhodus, hic salta! Ha ezt a fogalmat mindnyájan egyformán határozzuk meg; ha az önkormányzat alatt az „Idők Tanuja“ is azt értené, amit a „Független Lapok“ és mi értünk, t. i. egy magából az egyházból az alkotmányosság elvei szerint, tehát a választás által alakult, és annak mindkét — egyházi és világi elemét az igazság és méltányosság törvényei szerint képviselő testületnek az egyház minden külső ügyeinek elintézésére való hivatottságát, felhatalmazottságát: akkor szent volna a béke, akkor csakhamar lecsillapodnék a tollharc, mely e nagy horderejtű, bátran mondhatom, korszakot képező ügyben, legnagyobb sajnálkozásunkra, tán kellelténél hevesebben is megkezdett.

Csak hogy az a szomorú, hogy erre mostanság csekély kilátásunk legyen. Az „Idők Tanuja“ a nm. püspöki kar munkálatát védi, mely szerény véleményünk szerint sem felel meg az autonómia fogalmának, s legjobb esetben is csak az önkormányzat gyenge árnyékának nevezhető; az aklerus tetemes része s a világiak majdnem kivétel nélkül a „Független Lapokba“ az 1848-dik évi püspöki munkálatra támaszkodva, egy teljesebb autonómiát sürgetnek, mely mind a szó betti szerinti értelmének, mind a hozzá kötött fogalomnak megfelelő, igazán önkormányzat legyen, bajainkon segíthessen.

És e vélemény különbség mindjárt kezdetben oly kemény összeütközésekre szolgáltatott alkalmat, hogy ezen előzmények után a dolgok további fejlődését aggodalommal várva, méltán kérdezhettek Virgillel: „Quem das finem rex magne laborum?“

És ha ily körülmények között azt kérdezem magamtól, hogy vajjon nekünk, egyház szolgáinak, lelki pásztoroknak, kiknek kezébe hazánk és anyaszentegyházunk legdrágább kincseit rakta le, kik Isten segítségével többé nem a kényuralomnak eszközei, hanem egy alkotmányos ország polgárai vagyunk, kiknek józan magatartásáról, hathatós közreműködéséről mind szent hittünk megerősítése, mind a helyesen felfogott szabadság kifejtése oly nagyban feltételeztetik, — ha azt kérdezem magamtól, hogy a dolgok ilyen állásban nekünk papoknak mily álláspontot kellessék elfoglalnunk, hova kell törekvéseinket irányoznunk, a felelet nagyon egyszerű.

Mindenek előtt foglalja el közlünk mindegyik azon tét, melyen meggyőződése szerint a szent ügy érdekében legtöbbet tehet; nyilvánítsa meggyőződését szabadon, nem keresve sem népszerűséget, sem tapsokat, de a kegyvesztéstől sem retente vissza; szálljon, hason mindegyikünk egyház és haza legszentebb érdekeitől vezetett lelkiismerete szerint; mondja ki bátran, vajjon az autonómia ra vonatkozó felfogásában az „Idők Tanujával“, vagy a „Független Lapokkal“ tart-e; ne legyen senki, kire ráolvashassunk a sz. írásnak ama szavait: „mivel sem hideg, sem meleg nem vagy, ki kezdelek téged hányni az én szájamból;“ szölkjön mindegyik, mert a hallgatás, ez esetben nem lesz arany; feleljen mindegyik, mert a kérdés előtte áll, el kell annak dölnie, vagy így vagy úgy; szölkjön, mert szölnia nem csak szabad, hanem kötele-ség is.

Csak a „svaviter in modo fortiter in re“ féle közmondást tartuk meg, csak a szélsőségek ama szikláját kerüljük, melyeken már oly sok szent törekvés hajótörést szenvedtek. Legyünk tárgyilagosa, tiszteljük egymás véleményét; ne mond-hassa senki, hogy nem tudunk szabadságunkkal élni, hogy rabszolgák vagyunk, kiknek lelkeit a hosszú absolutismus minden nemesebb eszme felkarolására képtelenné tette, végkép eltörpítette. Ne remegjünk, de ne is fétkelnekjünk; minde- nek fölött pedig kerüljünk minden mellék tekintet, ne legyünk önzők, ne spekuláljunk.

S midőn mindezek után határozottan a „Függ- getlen Lapok“ által védett a autonómia mellett nyilatkozom, kötelezettségem tartom a számos okokból, melyek engem e meggyőződésre vezettek, a főbbeket megemlíteni:

1-ör. Az egyház autonómiájában az a törés az ön az egész egyház, mint erkölcsi egész, mint erkölcsi egység. Nem csak a méltányosság, hanem az igazságosság elvei is követelik tehát, hogy ezen egésznek kormányzására az azt alkotó minden egyes részek az őket megillető módon befolyással bírjanak.

2-szor. Ha azon okokat kereseink, melyekből egyháznak külvizonyainak lazaságát, a világi híveknek az egyház dolgai iránt való közönösödését kellene megmagyaráznom, azon eredményre jutok, hogy mindezen épen nem örvendetes ünnevényeket azon körülménynek kell tulajdonítanunk, mely a világi híveket az egyház ügyeiben minden jogtól megfosztja.

3-ör. Épen ez okból, hogy a világi híveknek az egyház ügyei iránt való érdekltsége felbressz- tessék, oly autonómiával kell egyháznak megajándékoznunk, mely a világiaknak az egyház kül- ügyeiben kellő jogot biztosít; mert a hol jog nincs, ott a kötelesegről is bajos jogosan szölni, bajos az érdekltséget a jogilag hozzánk nem tartozó dolgok iránt felbresszteni.

4-er. Az autonómia a különféle egyházi hivatalok és méltóságok betöltésénél az aklerusnak és világiaknak is befolyást biztosítván, azt esz- közlendi, hogy a hivatalok és méltóságok betölté- sénéél az egyház és haza körül szerzett érdemek s nem a kormány kegyei lesznek az irányadók. S végre

5-ör. Erős meggyőződés az, hogy ha netán a nm. püspöki kar munkálata alapján jöne is létre egyháznak új szervezkedése, mely szervezkedés minden lehetne, csak autonómius nem, ezen orga- nismus nem fog tartós lenni és pedig azért nem, mert nem szabadelvti választási alapokon nyugvó képviseleti rendszernek kifolyása lesz. Alkotmányos országban pedig nem-alkotmányos intézkedé- sek hosszú életre nem számíthatnak.

Iparkodjunk tehát egyháznak autonómiáját igazi alkotmányos alapokra fektetni, iparkodjunk egyháznakat önmagának visszaadni, s biztosnak lehetünk, hogy a panaszok, melyek a hitetlenség és hitközönbösség ellen oly gyakran hallhatók, gyérülni, a híveknek az anyaszentegyház iránt való érdekltsége fokozódni, az alkotmányos élet erősödni fog. Mi, hogy ugy legyen, adja a minden- ható egység Istene, ki tartson össze minket is, va- lamint összetartja a világokat.

Kuti Márton,
Székesfehérvár városi plébános.

LAPSZEMLE.

Mintán lapunk az előtérbe lépett egyházi szer- vezkedés ügyének szánta munkásságát, mi az esz- mecsere érdekében örömet váltunk komoly big- gant vitában szót bárkivel, feltéve, ha polemia az illem és urbanitás nyelvén folytattatik.

Szerencsétlenségünkre épen az egyház ügyeit érte azon fátum, hogy a keresztény szeretet apos- tolai jövből és balról nem tudnak a véleménynyit- telen nyelvről beszélni.

Lehet-e a komoly vitatás embereinek velök szóba állani?

Mi a Századunknak a püspöki munká- lat bírálatában három állítását czáfoltuk meg, t. i. azon állításait:

hogy ezen munkálat az alapítványokat és tan-

ügyet kive-
nak. Mienn
a püspökök
vezését ped
állam kezér
hogy a
kezeből, be
mutattuk, h
ügy feleke
1848-ki tőrv

hogy v
egyházi köz
s feleltre v
Mi ellenben
töttük, misz
s ha függetl
sát feltétle
vonását me
protestansok
taira.

Mi áll
ttunk komol
erre a Száz
dokai a felte

„Mabor
nem liberál
is, merne is,
— végre mé
ságot is emle

Ezek az
válaszok.

Ez aztá
s liberálism
Tanujába
akár bizony
de ilyesmi
rekesség, cs
haszna voln

Ilyesek
kath. lapok
nem a miénk
elismerjük, s
vallott gyöng

viaskodni ak
rakozó Tol
rők János

INTÉ

— Pest
a „pesti olvas
a nemzeti sz
kiküldött ide
bályokat meg
után szavazat
álló küldöttsé
sőbb szentes
rium elé terje

— (Töl
össze a keresk
hogy egyelet
ne: társalgás
gedek érdeke
zelebb részlete
elő állani. A le

y— (A le
tánczvizgalm
Szép és nagy
lyesen mulatt

— Mag
A M. T. Akad
1868-ik évi m
oly módon, h
tekezletek, 10

17. és 18-kán
gyűlés folytat
e. 10 óraker
lyek az aka
sóra a t. ez. k
ten, febr. 18. E

— A „Ho
„Kérdések inté
eljárás kell k
alából segélye
stul szolgáljon,
modványai kö
életben lévő rol
vagyontalan h
zolvány, 2. i.
3. vagyontalan
mellékeljenek;
kivül ferjekne
ványát, — és
1., 2., 3., és a b
keresztleveleik
lékenni. A men
néve az idő rő
ványait benyujt
tekre néve, ha
alappbizottságho
netalán e hó rő
nyait azontul is

— Udvá

nyugt kiveszi az állam kezéből s átadja az egyháznak. Mi ennek ellenében kimutattuk, hogy éppen csak a püspökök kezébe adván, azoknak korlátlan kivételét pedig az állam kezében hagyván, éppen az állam kezére játsza;

hogy a munkákat kivéve a tanügyet az állam kezéből, beavatkozik az állam jogkörébe. Mi kimutattuk, hogy fennálló törvényeink szerint a tanügy felekezeti jog s ezt világosan kimondja az 1848-ki törvény, de még az 1790-ki is.

hogy végre a plébános nem lehet elnöke az egyházi közéletnek, s hogy annak választását s feleletre vonását át kell adni az egyház községnek. Mi ellenben indokolta a plébános hivatásából állítottunk, miszerint a községben csak az lehet elnök, s ha függetlenségét megővni akarjuk, sem választását feltétlenül a községre bízni, sem feleletre vonását megengedni nem lehet s utaltunk a protestások e részbeni czáfolatlan tapasztalataira.

Mi állásainkat telhetőleg indokoltuk, beszélünk komolyan komoly újról s miképp válaszol erre a Századunk egyház-reformere? Ezek indokai a feltett czáfolatokra:

„Mahomed koporsója a Füg. Lapok” sem nem liberalis, sem nem ultramontan, akarna is, nem is, merne is, nem is, se ki, se be, mint az ablakfa — végre még elragadtatja magát és két kulaacsoságot is emleget.”

Ezek aztán a fennebbi kérdésekre az indokolt válaszok.

Ez aztán az újdonsült reformerek toleranciája s liberalismusa, mely lelheti mesterét az Idők Tanujában, akár a Magyar Ujságban, akár bizonyos egyház reform féle röpiratban, de ilyesemből lehet kofáskodás, ha kell fenyegetésség, csak nem eszmecsere, melynek gyakorlati haszna volna.

Ilyesekre keressen magának méltó viador más kath. lapokban, mi erre nem vagyunk szer, e tér nem a miénk, ebben határtalan fölényt önkényt elismerjük, s kérjük, ne kössön belénk e téren bevallott gyöngékre, s ha éppen bőrében nem ferve, viaskodni akar a fiatal gladiator, válasszon más birakozó Toldit magának az öreg, de vitéz Török Jánosban.

INTÉZET S EGYLETEK.

— Pesti olvasó egyesület. E hó 17-dikén a „Pesti olvasó egyesület” alapító tagjai összegyűltek a nemzeti szálloda egy külön termében, hogy a kiküldött ideigl. bizottmány által hozott alapezabályokat megvitassák. Miután ezeket egy kis vita után szavazattöbbséggel elfogadták, egy öt tagból álló küldöttséget választottak, hogy azokat legfelsőbb szentesítés végett a m. kir. oktató miniszterium elé terjessze.

— (Több kereskedő ifjú) jött vasárnap össze a keresk. Akadémia helyiségében oly czélből, hogy egyeslet alakítsanak, az egyesítés czélja lenne: társalgás, szellemi képzés és a kereskedő segedékek érdekeinek képviselése. Az alapító legközelebb részletes programmal fognak a nyilvánosság elé állani. A legjobb siker koronázza törekvésüket.

— (A kath. legényegylet) vasárnap délután vizsgálgatta a lövöldében igen szépen sikertült. Szép és nagy közönség volt jelen, s vígan, kedélyesen mulattak egész reggelig.

— Magyar tudományos akadémia. A M. T. Akadémia XXVIII. nagy gyűlése folyó 1868-ik évi martius 14—21 napjaira van kitűzve; oly módon, hogy martius 14. és 15-én osztályértekezletek, 16. ugyanazok; délután osztály ülés, 17. és 18-kán nagygyűlés, 19. a szükséges, a nagygyűlés folytatása, 20. igazgatótanács ülés, 22. d. e. 10 órakor ünnepélyes közülés fognak lenni, melyekre az akadémia minden illető tagját, s az utolsó a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Pesten, febr. 18. Elnöki rendeletrre: Arany János, titoknok.

ÚJDONSÁGOK.

— A „Hónvéd” a következő értesítést hozza: „Kérdések intézetén több egyelet részéről, minő eljárást kell követniök azoknak, kik a honvédelmi alapból segélyeztetni kívánják magukat, értesítéssel szolgáljan, mely szerint az illetőknek folyamodványai következőleg szerelendők fel: a) az életben lévő rokkant, munka képtelen és különben vagyontalan honvédtársak ugyanis 1. honvédtársasági, 2. rokkantsági és munkaképtelenségi, 3. vagyontalan bizonyítványokat kell, hogy mellékeljenek; b) az özvegyek kötelezetnek ezenkívül férjeiknek halotti jegyét vagyis bizonyítványát, — és végre c.) az árva a fentebbi 1., 2., 3., és a b.) alatti bizonyítványon kívül még keresztleveleiket kötelezetnek kérvényeikhez mellékelni. A mennyiben egyik vagy másik egyeletre nézve az idő rövid lenne e hó végeig folyamodványait benyújtani, helyes lenne az illető egyeletre nézve, ha rövid folyamodványban a honvédelmi bizottsághoz fordulnának oly czélből, hogy a mellékelt e hó végén be nem érkezett folyamodványaik azonnal is felvéessenek.”

— Újvári körökben azon hir kering,

hogy ő Felsege a király Budáról legközelebb Zágrába fog utazni.

— Csöppey Antal iskolás kanonok, énekkanonokká; Bacsinzky Irén iroda-igazgató kanonok örkanonokká s Labancz Sándor hetedik kanonok, iskolás kanonokká való fokozatos előléptetését, ő Felsege jóváhagyá; s az ezáltal megüresedett iroda-igazgatói kanonokságot Medveczky Bazil cizartés kanonok, zarisói lelkész, alesperes és szentszéki ülnöknek; a hetedik kanonokság pedig Seregélyi Sándor nagybocskai lelkész, alesperes és szentszéki ülnöknek adományoztatott.

— Szilády Áron orientalistának tegnapielőtt tudományos nyomozás végett Bolognába utazott. Ugyanis azon volt budai levéltár, melyben 7—800 kötet török, arab és perza iromány volt, s bennlakott törökök levéltárát képezte, a vár bevételekor Marsinghi császári ezredes ajándékából Bolognába került, s a XVI. és XVII. századból magyar-török viszonyokra bizonynyal becses forrásokat tartalmaz.

— Multkor irtuk, hogy a miniszterium leiratot intézett Arad városához a Maroson a hajózást gátló akadályok eltávolítása iránt. Ez úgy már tovább is ért, a mennyiben a dunagözhajózási társaság két lapos talpu hajója legközelebb megkezdte már járatát a Maros vizen.

— Az oktatásügyi miniszteriumban tegnapielőtt tartatott meg a miniszter által egybehívott izraelita értekezlet; melynek feladatát Dr. Eötvös József megnyitott beszédében körvonalozta; e szerint a kormány feladatánál ismervén, hogy az izraeliták saját ügyeiket önkormányzatilag intézhessék, a kormány csupán felügyeleti joggyakoroljon a nem dogmaticus ügyekben, az érdekeltek által kidolgozandó munkát a községeknek egymás s az állam irányában viszonyaira, az egyházi és iskolai alapok kezelésére és a hitfelekezeti közoktatásügy rendezésére vonatkoztatandik. E tanácskozmány javaslatot készítend e czélből egy izraelita congressus számára, melynek összehívása iránt egyuttal választási szabályzatot dolgozunk ki; a congressus elé három javaslat terjesztetnek: 1) az egyes hitközségek szervezete s a közönséghez való viszonya; 2) a hitfelekezeti közoktatás; és 3) az izraelita hitközség tulajdonát képező közalapítványi vagyonnak kezelése iránt.

— E czélből az értekezlet három bizottmányra oszlík, s mindegyike egy-egy javaslatot kidolgozván, ez még egyszer összesültesben megvitattik s a majdan egybehívandó congressus elé terjesztetik.

— Az országos egészségügy rendezésére vonatkozó előmunkálatot dr. Hollán Adolf osztálytanácsos már benyújtotta a belügyminiszteriumnál, miert is reményleni lehet, hogy a belügyminiszterium az orvosi enqnetét adott igérete folytán rövid idő múlva össze fogja hívni.

— A Ludovicumban egy alapítvány jött turesedésbe, melynél a városi tanács elhatározta, hogy az alapítványokra beadott pályázatok nem Bősbe, hanem a magy. honvédelmi miniszteriumhoz fogja felterjeszteni.

— Gr. Haller Ferencz f. Fehérmegye főispánja felszólítást intézett volt Erdély valamennyi hatóságaihoz, hogy adakozást eszközöljenek egy a segesvári tér felett emelendő Petőfi szoborra. Alsó-fehér megyében e felhívás vizsgálata; s már is 135 f. 45 kr. 2 db. arany gyűlt egybe.

— „Diätetik für Frauen” című művét dr. Herczeg Ármint pesti gyakorló orvos, a királyné ő Felsegének átnyújtván, ezért a főúrnó mesteri hivatal útján a szerzőnek, a királyné, köszönését fejezte ki.

— Tegnapelőtt a közlekedési miniszteriumnál értekezlet tartatott Hollán Ernő államtitkár elnöke alatt a miniszteriumnak, a gabnacsarnok és a helybeli kereskedővilág képviselőinek jelenlétében a vasuti szállítások ügyében. — Anyagi viszonyaink emelésén tehát buzgógn fáradoznak.

— A budai gazdasági bizottság azon életre való határozatot hozta, hogy oda fog hatni, miszerint azon lépcsők, melyek a járdákra kirugnak s azokat elfoglalják, eltakarítassanak, Pestnek szintén nem volna felesleges e határozat érvényesítése.

— A honvédek nyugdíjaztatása ügyében magyar delegatái hadügyi alválasztmányi ülésében Perczel Mór, Ivánka Imre és Várdy Gábor által tett indítványa következőleg hangzik: „Tekintettel arra, hogy az 1848—1849-ki jogvédelmi harcban résztvevő honvédek a haza halájjára érdemesítették magukat, az alválasztmány igazságosnak látja, hogy az említett honvédeknek, vagy özvegyeiknek és árvaiknak segélyt, ellátást igénylő része azon arányban részesíteték a közöshadügyi költségből fedezendő nyugdíjakban, illetőleg a rokkantakat, özvegyeket és árvaikat illető szabályszerű ellátásban, a mily arányban láttatnak el a cs. k. hadseregnek az 1849-ki hadjáratban résztvevő és ezen hadjárat következtében nyugdíjazott vagy nyugszoldddal biztosított tagjai.”

— A honvédek nyugdíjaztatása ügyében magyar delegatái hadügyi alválasztmányi ülésében Perczel Mór, Ivánka Imre és Várdy Gábor által tett indítványa következőleg hangzik: „Tekintettel arra, hogy az 1848—1849-ki jogvédelmi harcban résztvevő honvédek a haza halájjára érdemesítették magukat, az alválasztmány igazságosnak látja, hogy az említett honvédeknek, vagy özvegyeiknek és árvaiknak segélyt, ellátást igénylő része azon arányban részesíteték a közöshadügyi költségből fedezendő nyugdíjakban, illetőleg a rokkantakat, özvegyeket és árvaikat illető szabályszerű ellátásban, a mily arányban láttatnak el a cs. k. hadseregnek az 1849-ki hadjáratban résztvevő és ezen hadjárat következtében nyugdíjazott vagy nyugszoldddal biztosított tagjai.”

— Népszínház. Csütörtökön febr. 20. harmadszor BENGÁLIA HELYTARTOJA vagy a SZABAD SAJTÓ ÜLDÖZTETÉSE szimlú 4 felvonásban.

VEGYES HIREK.

— Az országos izraelita értekezlet. A közoktatásügyi miniszter ur, mint tudjuk szép számos gyűlékezett hitt össze az egész országból az izraeliták hétközségi és társadalmi ügyei fölötti értekezésre.

— A meghívottak febr. 12-én összegyűltek (kivéve Schossbergert) b. Eötvös miniszter körülbelül ezekben rajzolta feladatokat:

Miután a magyar törvényhozás a haza izraelita lakosainak teljes polgári és politikai egyenjogúságát a haza minden egyéb polgárával, törvény által kimondotta, az alkotmányos kormányok fel-

adatnál jutott, gondoskodni azon módozatokról, melyek szerint a haza izraelita lakosai a teljes egyenjogúságból folyó és őket törvényesen megillető autonómiát tetteleg gyakorolhassák, és annak értelmében saját ügyeiket önkormányzatilag maguk intézhessék.

De valamint a törvényhozás által a haza izraelita lakosai számára biztosított autonómiánál fogva az izraelita honpolgárok kétségtelen joga, hogy saját ügyeiket maguk rendezzék: ugy másrészt nemcsak joga, de mindenkor egyik főkötelessége is lesz az államnak, hogy valamint a többi magyarországi, úgy az izraelita hitfelekezetenek is azon ügyeire nézve, melyek a vallási dogmához nem tartoznak, a föfelügyeleti jogot gyakorolja.

A kérdés természetéből önként következik, hogy a hazai izraelita közönség belügyeinek autonóm alapon való rendezése a tisztán vallási kérdésekre ki nem terjedhet, miután dogmaticus kérdésekre a kormányok beavatkozási joga nincsen, és így világos az is, hogy az autonóm joggyakorlat rendezésére az érdekeltek által kidolgozandó munkát vázlatla egyedül csak az adminisztratív ügyekre, t. i. a hitközségeknek egymás közötti és az állam irányában viszonyaira, az egyházi és iskolai közalapoknak az érdekeltek által miként leendő kezelés módozataira és a hitfelekezeti közoktatás ügyrendezésére vonatkoztathat.

De hogy a magyarországi izraelita közönség önkormányzati jogait gyakorolhassa, szükséges, hogy a haza többi vallásfelekezetei módjára, alkosson magának szükségseibe képest, és a czélnak legjobban megfelelőleg, egy a tekintély minden kellekivel ellátott oly központi közeget, mely az izraelita hitközséget, fentebb említett közügyeiben, a kormányval szemben képviseli, és a melynek segítségével és közvetítésével a kormány azon intézkedéseket, melyeket a hitközség ügyei érdekében megtenni köteles, életbe léptethesse.

Hogy az autonómiának teljes épségben tartása mellett az autonómia gyakorlati kivételére a kellő és minden tekintetben megnyugtató megállapodásra juthassunk, szükségesnek tartottam, önöket, tisztelt uraim, mint bizalmi felületeket, és tanácskozmányra felkérni, melynek feladata csak odáig terjedhet, hogy egy izraelita congressusnak, javaslatkésztés által, munkáját elősegítse.

— És miután e hazában eddig még nem létezik semminemű törvényes statutum, mely az izraelita hitközség törvényes képviselőinek megválasztását meghatározná: a kormányra nézve azon szükséges áll be, hogy a törvényes képviselőnek ad hoc leendő összehívására egy választási szabályzatot dolgoztasson ki. De hogy ezen egészen provisorius természetű, a szükséges és a fentebb említett hiány parancsolta intézkedés se viselje magán a beavatkozó gyámködságnak csak szünetet is, szükségesnek tartottam, önöknek, tisztelt uraim, mint oly férfiaknak tanácsával és támogatásával élni, kik hitorszáik bizalmát bírják és saját ügyeiket ismerik.

Feladatunk volna tehát, tisztelt uraim, mindenekelőtt a majdan egybehívandó congressus választási módozatára nézve egy statutum kidolgozása. E czélna mindazon statisztikai adatokat, melyeknek a kormány birtokában van, a tisztelt gyűlékezeten rendelkezésére fogom bocsátani.

A mennyiben azonban feladatla lézzen az egybehívandó congressusnak, hogy a fentebb érintett közügyekre nézve véleményt adjon, ezelszertének tartanám, ha a congressus elébe javaslatok terjesztetnének, a melyek felett az érdemlegesen tanácskozhatnák, és a melyekre nézve határozatokat hozhatna.

Ilyenek volnának:

1. Egy javaslat az egyes hitközségeknek szervezete, azok egymáshoz és az összes izraelita hitközséghez, mint azon közönséghez való viszonyára nézve, melylyel az egyes községek egy szervezeti egészet képeznek.

2. Egy javaslat az izraelita hitfelekezeti közoktatás szervezetére nézve, és miután a közoktatási autonómiának is teljes épségben tartása mellett mégis szükséges, hogy az iskolai ügyi rendezés a legközelebb az országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslattal összhangzban legyen, mindazon felvilágosításokkal fogok a tisztelt gyűlékezeten szolgálni, melyek e részben kívánatosak.

3. Egy javaslat, az izraelita hitközség tulajdonát képező közalapítványi vagyonnak — a kormány föfelügyeleti jogának épentartása mellett — autonóm kezelésére nézve, mely tekintetben, a munka könnyítésére a t. gyűlékezeten rendelkezésére fogom bocsátani mindazon adatokat, melyek az alapítványi közvagyon jelenlegi állapotát illetőleg a kormány kezei közt vannak.

Ezek volnának azon ügyek, melyekre nézve javaslatok kidolgozására kérem fel a gyűlékezett.

E javaslatok kidolgozásának könnyítésére és gyors menetére legrészesebbnek tartanám, ha a t. gyűlékezeten három bizottmányra oszlának, melyek mindenike egy-egy javaslat kidolgozását vállalná magára. Az így létrejött és a t. gyűlékezeten által még egyszer teljes ülésben tárgyalandó javaslatok a maj egybehívandó congressusnak becses anyagként fognak nézetem szerint szolgálni.

Végül még egyet jegyzek meg. A feladat, melylyel szemben állunk, kétségtelen nagy és nehezségekkel van egybekötve, de azt hiszem, hogy az izraelita hitközség teljes megelégedésére lézzen az megoldható, ha a jelen tanácskozmány a bizottsági működésnél is minden kérdést, mely a dogmákra és az azokkal kapcsolatos szertartási kérdésekre vonatkozik, és melyek e tanácskozmányok tárgyát nem is képezhetik, teljesen mellőzni fog.

A bizalmi férfiak egészen véve kijelenték készségüket hozzálatni mindazon kérdések megoldásához, melyeket Eötvös báró miniszter hozzájuk intézett. Találkoztak ugyan olyanok is, kiknek aggodalmaik voltak. Egy orthodox férfiú arra utalt, hogy elvtársai ez értekezeten kisebbségben vannak, és azért azt kívánta, hogy a kisebbség külön tanácskozzék és külön dolgozza ki javaslatát. Egy másik még tovább ment. Azt kívánta, hogy a zsidóság két vallásfekezetre osztassék; kívánta továbbá, hogy a kormány által egykölzött összeírás

által puhaltatassék ki, melyly felekezethez tartozik; hívassek meg azután minden felekezeten külön congressusra és minden felekezeten külön organisáltságassék.

A kultuszminiszter ur kijelenté, hogy ő mint nem zsidó, nem illetékes megítélni, vajjon a zsidóság egy vagy több felekezeten alkot-e, a mennyiben azonban elvontan tudomány szempontból tudomása van róla, nem ismer csak egy mózes vallást. E vallás kebelében lehetnek egyes kérdésekre nézve véleményeltérések, e véleményeltérést azonban még távolról sem lehet külön vallásfelekezeten tekinteni. Nem hiszi, hogy e nézetkülönbségek képesek legyenek utjában állani a conferentia vagy a congressus közös tanácskozásainak, mert hiszen egyik sem akar dogmaticai kérdésekre avatkozni. Mint miniszter azonban kénytelen kijelenteni, hogy ő e conferentiát azon törvény értelmében hívta össze, mely a zsidókra a polgári jogegyenlőséget kiterjeszti; ez nem általános vallási törvény, csupán oly törvény, mely a zsidók politikai jogairól intézkedik; e törvény pedig csak egy zsidók, vallást ismerhet el.

A conferentia több orthodox tagjai kijelenték, hogy a miniszter ur azon nyilatkozata, hogy az értekezeten vallási kérdések nem fognak szónyegre kerülni, őket teljesen megnyugtatta; és miután a személyes érintkezés által collegáik új akaratáról meggyőződtek, a legjobb reményeik vannak; több közülök azonban azon kívánságot fejezte ki, hogy miután nem lehet aziránt megegyezni, mely kérdések vallásai és melyek nem, maradjanak azok is kizárva, melyek kétesek. E kívánság közlekedéssel találkozt, és ezzel együtt az incidus el volt intézve.

Az értekezlet tagjai a munkálatokra vonatkozólag még néhány kérdést intéztek a miniszter urhoz: vajjon a választási statutum kidolgozásánál kell-e Horváthország és Slavonia zsidó lakosságára is tekintet lenni; vajjon a kormány van-e azon helyzetben, hogy a conferentiának a zsidó lakosságra vonatkozólag statisztikai adatokat bocsátson rendelkezésére alá. A miniszter ur az első kérdésre azt felelte, hogy egyelőre a társországoktól el kell tekinteni; azon statisztikai adatok, melyek a kormány birtokában vannak, készséggel fognak a conferentia rendelkezésére alá bocsátatni. Kijelenté továbbá a miniszter ur, hogy az iskolai alap kivételére és állapotára vonatkozólag egy sommás kimutatást készítettett a conferentia számára, és hogy szabadságukban áll a részletes kimutatásokat is megtekinteni. Azon kérdésre, vajjon a tantervre nézve nem szándékozik-e a kormány állami törvényt előterjeszteni, a miniszter ur kijelenté, hogy az iskolai törvényjavaslat készzen van, azt azonban nem terjesztheti elő, miután a miniszteri conferentiában még nem tárgyalott; az illető bizottságnak azonban kész a kívánt felvilágosítást megadni.

Ez a lényege a délelőtti conferentia ülésnek. A délutáni ülésben a conferentia megalakult, dr. Singer (Szegedről) koronoksége alatt. Elnökké választott Lányi Jakab, alelnökökké Holländer Leo és Poppenheim C. V., dr. Hirschler indítványa a conferentia azután három bizottság választását határozta el; ez alkalommal csak a választási statutum kidolgozásával megbízott comité választott meg, oly utasítással, hogy munkálatát két nap alatt előterjeszse; a másik két bizottság választása a következő napra halasztott.

KÜLFÖLD.

— Olaszország. Rómából írják f. hó 10-éről, hogy a nemrég meghalt mgr. de Witten belügyminiszter helyébe az eddigi uditore di rota, mgr. Negroni nevezetett ki. Legközelebb tán a praeturalibus követezhetnek be többrendbeli változások, a mennyiben azok a legközelebbi bibornokinevezések által fognak előidézteni. Andrea bibornok, ki eddig még nem mutatkozott a kápolnában, és egyáltalán visszavonultan élt Rómában, egy újból a Gazzetta di Firenze szerkesztőjéhez intézett levelében majdnem mindent tagadt, mit Rómában léte alatt tett, hogy a szent székek kibéküljön. Nemrég ugyanis kijelentette a mondott lap szerkesztőjének, hogy ő, minthogy semmi bibát nem követett el, olyanokat vissza sem vonhatott és hogy ő az általa aláirt retractationál csak a szentatyá parancsának engedett.

Ezenkívül fölszólítja a szerkesztőt és arra kötelezi, hogy a mult évi december 13-án, tehát napolyi utjának előestéjén, a Gazette di Firenze-hez küldött és a szentatyához intézett levelét még egyszer lenyomassa. E levél körülbelül ily hangzik: „Eltekintve Szentsegednek két brevétől, melyek már a történelem bírodalmába tartoznak, most Rómába indulnék, hogy ott per utján ügyemnek jogos elintézését követeljem.” Ezen új lépése által tulajdonképen mindent megsemmisít, mit visszavonásában kijelentett és az ügyet a status quo antera vezet vissza.

A szentatyá jan. 30-án a délutáni órákban idegen és római hölgyeknek nagy számát fo adta, kik a szeplőtelen fogantatás társulatához tartoznak és ő Szentsegednek nagy mennyiségű templomi szekeret, kelyheket és ruhákat ajánlottak föl, mely utóbbiakat a hölgyek nagyrészt maguk készítik, azon szándékkal, hogy ő Szentsegednek oly templomok közt kioszssa, melyek Garibaldi berontása által kifosztattak.

A Giornale di Roma f. hó 5-én a pápai hadügyminiszternek az 1867-ki Garibaldi-féle berontásról szóló jelentését hozza, mely a franciaia csapatoknak az 1866-ki decemberben történt elvonulásával kezdődik. A jelentés dicséri a nyugalmat, mely a forradalmi párt varakozása és reménye ellen az első tíz hónap alatt, melyek a francziák visszavonulását követték, a pápai területen uralkodott, miről a centenarium ünnepélyének fényes lefolyása szép tanúságot adott. Megemlíti, hogy 1867-ben a brigantaggio ellen sok eredménnyel küzdött, és dicséri a csapatok érdemeit a cholera-ido alatt.

A második paragrafiban áttér a hadügyi-

niszter Garibaldinak nyugtalanító olaszországi kör-
utjára, mely gyors berontást helyezett kilátásba,
és számot ad az előkészületekről, melyek az ellen
a pápai hadseregben tettek. A hadsereg 1867-ki
október 1-én 12,981 emberből állott, kik közt vagy
8000 combattans volt. A sereg két alszakasza
volt osztva, melyek közül az egyik, de Courten tá-
bornok vezérlete alatt álló, a vidéken volt szét-
osztva, míg a másik, mely marquis Zappi parancs-
noksága alatt állt, Róma városának megőrzésével
volt megbízva.

A harmadik paragraf Viterbo tartomány ese-
ményeinek átnézetét nyújtja, így a szeptember 28.
és 29. közti éjjel történt berontást Le Grotte di
Stefano-nál. A negyedik paragraf a Camarca di
Rómánál esett harcokat tárgyalja.

Megemlítjük itt, hogy a curia seregeit most
25,000 emberre szaporítja. A katonaság ezen sza-
porítása hallomás szerint 13 millióval fogja meg-
toldani a kiadásokat, mintán pedig a pápai kincs-
tár bevétele évenként 36, kiadása meg közel 65

millió, jövedélyben nem esekély deficit fog maradni.
Az önkényes adományok ebből azonban sokat fe-
dezni fognak.

Florenzából írják, hogy a kamara jobb-
oldala már két részre van osztva, s a kabinet bel-
sejében is szakadások mutatkoznak. A fractio
egyik része, mely nagyobbára a toskanai pártból
áll s Ricasoli alatt működik, Menabreat minden
áron fenn akarja tartani. A másik Lamarmorát
igyekezik a kormányra juttatni s a franciaia követ
legelőnkébb támogatásának örvend, ki természet-
esen azon hiedelemben van, hogy miután ő franciaia
követ, minden áron bele kell elegendnie az olasz
ügyekbe. Hogy Menabreat a párisi cabinet miért
nem szereti, annak oka az, hogy e miniszter egye-
lőre a várakozás politikáját követte, és nem akart
a Franciaországgal szövetség iránt határozottan
nyilatkozni, míg Lamarmora e részben inkább
hagyná magát vezetetni.

Különben a legközelebbi hetek alatt hibetöleg
minden a régi mellett fog maradni, ha igaz, hogy

a kamarát a budget megszavazása után márczius
2-ikáig elnapolják s csak az újlagi megnyitás után
fog a kabinetkérdés szönyegre kerülni.

A turini udvar a pénzügyminisztertől Humbert
herceg kihazasítására egy millió frankot kért,
mert Digny képviselő keveselven, a koronaherezeg
civilistáját egy millió kétszáz ezer frankra kívánja
emeltetni.

Montenegró. A múlt hónapban, mint azt an-
nak idején megemlítettük, a fejedelem lépést tett
az iránt, miszerint az adriai tenger hosszában te-
rületet nyerjenek a portától, mit azzal indoltak,
hogy az az ország felvirágzására elkérthetetlen.
Ez ügyben most Konstantinápolyból Cetinjébe
egyenes tudósítók jöttek, melyek szerint a török
kormány figyelembe véve a franciaia és osztrák
kormányok közbenjárását és a fejedelemség jogos
kivánsága iránt tekintettel lévén, hajlandó a fekete
hegyiek kivánságát teljesíteni, s csakis a kedve-
zőbb évszak bekövetkeztére várna, mikor a vegyes

bizottmány kiküldetni fog, melynek teendője lesz
az ügyet akként rendezni, hogy a közös érdekek
az által mit se szenvedjenek.

A török kormány ezen engedékenysége igen
jó benyomást tett Montenegróban, habár a kété-
dők még sem könék ahog nagy reményeket, mivel
a porta engedményét bizonyos feltételekhez kö-
tötte, a melyek abban határozódnak, hogy a feje-
delemség mindennemű panszláv összeköttetéssel
felhagyjon, az idegen emissariások számúzza, s
azon esetre, ha török területen háború folya, avagy
Törökország háborút kezdene, Montenegró ez eset-
ben maradjon semleges. A fejedelem ezen felté-
leteket az államtanács elé terjesztette, mely azokat
több napi vita után végre elfogadta.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő:
ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktőzsde február 18-án.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze február 20-én.			Részvények.				
Gabna-árak.			Pesti keresked. bank			Államadósság.			Nemzeti bank				
Buza bántási	Suly- fontokb.	Ára mérőnkint	640.-	645.-	200.-	208.-	5% osztr. értékű	54.50	54.80	710.-	713.-		
" tiszai	88-84	5.95-6.05	224.-	228.-	79.-	80.-	" adómentes	58.17	58.30	193.-	193.20		
" pesti	86-87	6.80-6.90	1425.-	1450.-	432.-	435.-	" nemzeti kölcsön	66.15	66.25	79.50	80.50		
" Kétszeres	83-84	5.95-6.05	1280.-	1300.-	1280.-	1300.-	" metalliches	57.30	57.50	624.-	626.-		
" Boza	86-87	6.80-6.90	1990.-	2000.-	1860.-	1860.-	1860 ki sorsjegye	82.80	83.-	118.-	118.50		
" Arpa serfőzésre	83-84	5.95-6.05	815.-	820.-	Magyar földteherm. kötvény	71.50	72.-	Bánati	71.-	71.50	172.-	174.-	
" etetésére	86-87	6.80-6.90	449.-	450.-	" Bányai	70.-	71.-	Horvát	70.-	71.-	174.75	143.25	
" Zab	45-47	1.78-1.80	882.-	885.-	" Erdélyi	66.-	66.50	"	66.-	66.50	142.75	143.25	
" Kukorica bántási	—	—	565.-	575.-	Sorsjegyek.	Adva	Tartva	Erzsébet vasut	206.25	206.75	206.25	206.75	
" uj	—	2.80-2.95	750.-	756.-	Hitelintézeti	131.-	131.50	Gal. Karoly Lajos vasut	177.70	178.25	177.70	178.25	
" Bab uj	—	5.75-6.25	610.-	718.-	Dunagőzhajózási	92.50	93.-	Lemberg csern. vasut	150.-	150.50	150.-	150.50	
" Köles	—	3.10-3.20	215.-	218.-	Budai	26.50	27.00	Dél-ész. ném. összeköt. vasut	139.-	139.50	139.-	139.50	
" Ropozé	—	5.87 1/2	662.-	665.-	Eszterházy hg.	120.-	120.-	Magyar északi vasut	82.-	84.-	82.-	84.-	
"	—	5.75	265.-	270.-	Salm	32.-	33.-	Tiszai vasut	147.-	147.-	147.-	147.-	
Záloglevelek.	Adva	Tartva	240.-	245.-	Pálffy	25.95	26.25	Magyar északi vasut	82.-	84.-	82.-	84.-	
Nemz. bank kisors. ezüst	95.50	95.70	86.-	88.-	Clarv	27.50	28.50	I-só erdélyi vasut	138.50	139.-	138.50	139.-	
" o. é.	91.-	91.25	471.-	472.-	St. Genois	24.25	24.75	I-só ausztriai Dunagőzhajó- zási társaság	492.-	494.-	492.-	494.-	
Magyar földhitelintézeti	91.75	92.-	390.-	400.-	Windischgrätz	17.50	18.75	Pesti lánchíd	375.-	385.-	375.-	385.-	
Ausztriai	100.85	101.-	380.-	385.-	Waldstein	21.-	22.-						
			68.-	70.-	Keglevich	15.-	15.50						
			91.3/4	91.-									
			96.1/2	97.-									

H I R D E T É S E K.

Városi Vigadó.

Farsangvasárnap, február 23-án.

nagy

BOHÓCZ-ESTÉLY

Magas belátása és bölcs gondolata folytán a választmány
az idei bohócztélélynek mint főszereplőjét

az 1867-ik év szemléjét

állítá fel, melynek kiegészítésére a világ összes nemzeteinek
bohócai ezennel meghívattak:

Pontban 12 órákor a 100-nál több chinai bohócból
álló dalárdának nagyszerű előadása.

Pontban 11 órákor

NAGY BOHÓCZ-MENET

összedobolva a világ minden részeiből, még Montenegrót is
beleszámítván.

Tánczoltatni a szünóránban s azonkívül reggeli 6 órától
kezdve esteli 9 óráig. (Zürzavaros fogadtatásról s több más
pontosságról kellek gondoskodva van.)

"Zene" a török dob személyes vezetése alatt.

A termek átváltoztatása chinai bolondokházára az okos-
bohócztól

LEH-MANN-darin-tól.

Udvari költők katechismusból minden bohócz irány-
adójaul következő német mottót bocsájtunk közre:

„Ein schwarzer Frack, ein weisses Kleid,
Ist's nicht was frohe Narren freut,
Man fühlte höchstens sich gedrückt,
Kam' in den Thurm man nicht verrückt,
Nichts ist zu bunt und Nichts zu grell,
Der Grundsatz sei: „Confusionell!“

NB. A kapun kell bemenni, de csak a lépcsőig.

B-hóczigazolójegyek reggeltől kezdve következő helyeken kap-
hatók: Szemek és Mayer (ezelőtt Medetz) váci-utca; Fröhner kávé-
háza, Burger kávéháza, váci-ut, (ezelőtt Szevera), Benkert kávéháza,
király-utca, Zinyi kávéháza, országút, Wimmer kávéháza szénatér,
Fischer cukrászdája szervita tér, Balitzky C. váci-utca, Privorsky
kávéháza színház-tér, Forstinger A. M. Dorottya-utca, Königsteinné
keztutára Erzsébet-tér és a Vigadó irodájában.

Este a pénztárnál 2 frt 50 kr.

A bohóczok bizottmánya.

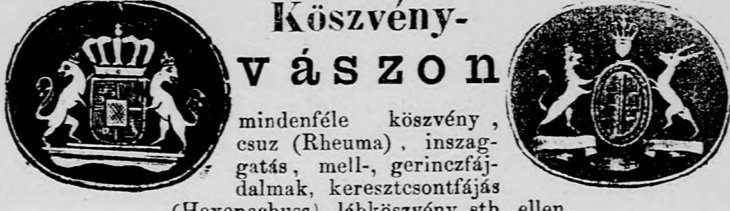
PROFUMA VILMOS,

egyetem-tér 3. szám Pesten ajánlja,

dísz- és norinbergi áruk

valasztékos raktárát,

hol a legjutányosabbban vásárolhatni.

Köszvény- vászón

mindenfélé köszvény, csusz (Rheuma), inszagatás, mell-, gerincezfájdalmak, kerecszifajás (Hexenschuss), lábköszvény stb. ellen.

Egy csomag ára 1 frt. 5 kr. kettős erejű 2 frt 10 kr.

Dr. BURON

Párisi általános sebtapasza

mindenfélé sebek genyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára
a használati módszerrel együtt 70 kr. kisebb köcsög 35 kr. Postán
küldve 10 krral több.

V alódián Pesten egyedül kaphatni csak **TÖRÖK JÓ-
ZSE** ur gyógyszerárán király-utca 7. sz. Sárkány urnál a
váci utcában. — **Debreczenben:** Rothschnock ur gyógy-
szertárán **Temesváron:** Bacher ur gyógyszerárán **Kassán**
Eschwig és fia uraknál **Szombathelyen:** Pillich Ferencz ur
gyógyszertárán — **Mohácson:** Kögl A. ur sorszámszedésében —
Kolozsvárt: Wolff gyógyszerész, **Miskolcz:** Spuller A.
urnál. (2-6)

Azon sok ezer elismerési levél közül csak néhányat
közlünk, melyek utóbbi időkben küldettek.

Sch'eusingen Thüringenben, febr. 8. 1866.

Bizonnyítvány.

Alólirott, községében orvos és gyógyszerár hiányában már több
év óta Pestről hordatván gyógyszereket, és a többek között az a n-
gol pat ent kö szv ény- v á sz ó n at Török József gyógy-
szerésznél király utca 7. sz. a. is megrendelven magának, mely mind-
dig jó sikerrel használtott köszvény, csusz, nemkülönb daganatok-
nál, gyuladásoknál, és kifexzadásoknál is. Csak egy esetet akarok
felemlíteni: egy asszony, ki 16 év óta iszonyu irángótsokban szen-
vedett, már a halálhoz igen közel volt, és az utolsó szentségekkel
ellátatott; ezen köszvényvászón használatát által egészsége ismét
tökéletesen helyreállott. Melynélfogva érzem magamat kötelezve, ezen
lelkiismeretesen kiállított bizonyítványomat nyilvánosság elébe juttatni
hogy szenvedő embertársaimon segítve legyen.

Kelt Tordán, jan. 30. 1866.

Arménd Frigyes,
apát és plébános.

Első es. k. szab. Duna-gőzhajózási társaság.

Hirdetmény.

Alulirt közlekedési igazgatóság tisztelettel tudtal adja, hogy

a helyi gőzös járatai

Pest, a budai bomba-tér és O-Buda között

további rendelkezésig következőleg fognak történni:

Pestről Ó-Budára:	Ó-Budáról Pestre:
8 órákor délelőtt,	7 órákor délelőtt,
10 " " "	9 " " "
12 " délben,	11 " " "
2 " délután,	1 " " délután,
4 " " "	3 " " "

Pest, február 15-én 1868.

Az első es. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság
magyarországi közlekedési igazgatósága

Utolsó
nagy

ÁLARCZOS - VIGALOM

csütörtökön 1868. febr. 20-án

tartatik

a városi Vigadóban,

fényes kivilágítás mellett, az összes termekben, az udvari színház dí-
szítője Lehmann ur által eszközölt pompás díszítményekkel és

kettős bál-zenekarral,

mely vigalomnak összes bevétele semmimű költség levonása nélkül
a következő

jótékony-egyletek

javáá fordítatik, az egyletek jóváhagyása és ellenőrkődése mellett
osztatván egyenlő részre. Az egyletek ezek:

1. Pesti jótékony nőegylet,
2. Magyar gazdaszanyok egylete,
3. Kisdévidő intézet (Bölcsöde) 2 részt vesznd.
4. Izraelita nőegylet,
5. Honvéd segélyegylet,
6. Joghallgatók segély-egylete,
7. Orvostanhallgatók segélyegylete,
8. Magyar írók segély-egylete,
9. Protestans árvaház,
10. Vakok intézete Pesten,
11. Pesti kereskedelmi betegápoló és nyugdíj-intézet,
12. Pinczerek s kávéházi szolgák betegápoló egylete.

A jótékony cél tekintetéből reményli vállalkozó a különösen szá-
nos látogatást azon meggyőződésben, hogy a t. közönség emberiség-
érzelme ez alkalommal is a legkitünőbbben bizonyuland be.

A bál kezdete 9 órákor leend.

Belépti jegyek 1 frt 50 kért — a pénztárnál este 2 frtért kaphatók:
Jegy eladó helyek: Frohner kávéház, — Burger K. ur kávéháza
váci uton. — Benkert K. ur kávéháza a teréz templom átellenében, Pantl
J. ur kávéháza „Zrinyiház”, Wimmer M. ur kávéháza s némettér. Fich-
Károly ur cukrászata, szervita-téren. Baliczky Sándor ur, uri divatter-
méb n. váciutca. Szemek és Mayer dobány nagytozse (eze.ét Medetz),
Königstein Nina asszonyaság kezti u raktára, Erzsébet-téren.

Pályok 10 és 15 frtjával és számozott ülöhelyek 1 frt 50 krt
a vigadó-irodájában kaphatók.

A pályó-folyosóban létező álca-kölesző kabinetben hölgyi
és uri dominók 3-6 frtjával, álarczok és kisebb álca-jelvények
50 krtól 2 frtg vannak.

Mély tisztelettel
Frohner János

LICSKÓ J.

fényképész Pesten,

kerepesi-út és ősz-utca
földszinti sarok házban 66. sz. a.

ajánlja
fényképészeti műtermét

a t. cz. közönség becses figyelmébe.

II. ÉVFOLYAM
Elsőzetes
gész évre 20 frt. 60
gyedévre
megtartási díj 6
5 kr. bélyegdíj minden
A „nyilt-
4-hasábos petít

Rend

„FÜGGE
követi

Február—mári
Február—april
Február—júniu

EGY

Tisztelt

Szölkünk t
sóinkhoz, szám
lapunk körül.
lenében kimut
dos correctsé
Nem tagadj
ket felkellett az
ha egyrésztől
inknl tekintél
s anyfi felbátó
den ostentatió
résztől, mint f
szautasítással
annak jelenség
hogy az ellenté
nézetek minden
békülni a z
Es ez sze
kor követelés
törni.

A ki pedig
gatni is vonak
relem annyira
nézetet hallani
és minket azoi
vás fonala meg
Ez annyiva
azokra az egy
egyházunk ren
ját, minél tel
oldalról jött
manifestáció.

E közben
oly módon tá
után lapunkat.
bőzöb vidékei
és minket azoi
tak, vagy leg
inket lehango
tását kívántak
oly polemia fer
voltunk soha.

Szeretők
leinknek e fel
ban használtu
kiméltük a ve

A mű
A művészet
bető alakban
törekszik, töre
épen oly végtel
szintén az örök
dicső cél gyan
szigoruan kutató
jével hatol min
gek tömkelegél
működésel fölt
dik megállapita
külső kérgen ke
tokához: addig
eszme, a szelle
lemmel, hogy
nyerjen kifejező
mánya a gyöztes
akar az eszmé
átkarolbatatlan
ben titkos hat
tés utján az érz
kedvéért.

A tudomá